

Γνωριμία με το Διαδίκτυο και τις υπηρεσίες του

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Παπαντώνη Μαρία, ΠΕ19

ΣΧΟΛΕΙΟ

9^ο Γυμνάσιο Καλλιθέας «Μάνος Χατζιδάκις»

Αθήνα, Μάιος 2015

1. Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Γενικός σκοπός της παρούσας εκπαιδευτικής πρακτικής είναι να έλθουν οι μαθητές, σε εισαγωγικό επίπεδο, σε μια πρώτη γνωριμία με το διαδίκτυο: την ιστορία του, τη λειτουργία του, τις βασικές υπηρεσίες του.

Αρχικά, οι μαθητές βασίζονται σε πρότερες γνώσεις τους και με τη βοήθεια της διαδικτυακής εφαρμογής wordle, δημιουργούν ένα σύννεφο λέξεων για την έννοια του διαδικτύου. Γίνεται συσχέτιση με την έννοια του δικτύου (αναφορά γνωστών δίκτυα, τι συνδέουν και γιατί) έτσι ώστε να προκύψει ο ορισμός του Διαδικτύου.

Στη συνέχεια οι μαθητές ενημερώνονται μέσα από το φωτόδεντρο για τις υπηρεσίες του Διαδικτύου και καλούνται να συμπληρώσουν έναν εννοιολογικό χάρτη σχετικό με τις πληροφορίες που πήραν από το φωτόδεντρο. Η κάθε ομάδα καλείται να διορθώσει τον χάρτη άλλης ομάδας και να παρουσιάσει με λίγα λόγια κάποια υπηρεσία.

Τέλος οι μαθητές απαντούν ένα ηλεκτρονικό κουίζ και λύνουν ένα σταυρόλεξο.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Σύμφωνα με έρευνες αρκετά συχνά παρουσιάζεται το φαινόμενο οι μαθητές να έχουν λαθεμένες αναπαραστάσεις για το Διαδίκτυο. Οι μαθητές δεν έχουν κατανοήσει ότι πρόκειται για ένα παγκόσμιο δίκτυο υπολογιστών και το συγχέουν με την υπηρεσία παγκόσμιου ιστού και με το λογισμικό πλοήγησης που υπάρχει στον υπολογιστή τους.

Οι μαθητές έρχονται συχνά σε επαφή με το διαδίκτυο και τις υπηρεσίες του, όχι τόσο μέσω της σχολικής καθημερινότητας όσο μέσω της υπόλοιπης καθημερινής δραστηριότητάς τους. Παρόλο που αρκετοί έχουν δεξιότητες χρήσης κάποιων υπηρεσιών, οι γνώσεις τους είναι περιορισμένες και αποσπασματικές ενώ σε βασικά ζητήματα (ιστορικά στοιχεία, οργάνωση και λειτουργία του διαδικτύου, ασφάλεια κλπ) χαρακτηρίζονται από λάθη, ανακρίβειες, σύγχυση και παρανοήσεις.

Για τους παραπάνω λόγους σχεδιάστηκε η πρακτική ώστε να δοθεί ευκαιρία στους μαθητές να αναμορφώσουν τις πρότερες γνώσεις τους για το διαδίκτυο μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες, τις εικονικές αναπαραστάσεις και τη διερεύνηση των εννοιών.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Μετά το τέλος της πρακτικής οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν το Διαδίκτυο ως μέσο επικοινωνίας, συνεργασίας, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας.
- Να ορίζουν την έννοια του Διαδικτύου
- Να περιγράφουν πως δημιουργήθηκε
- Να απαριθμούν τους λόγους για τους οποίους γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη
- Να κατονομάζουν και να περιγράφουν τις υπηρεσίες του

3. Εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Η πρακτική σχεδιάστηκε για το μάθημα της Πληροφορικής Α΄ Γυμνασίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στο μάθημα 11 «Γνωριμία με το Διαδίκτυο» που είναι μέρος της 4ης ενότητας «Γνωριμία με το διαδίκτυο και τις υπηρεσίες του»

Σε ότι αφορά τις προαπαιτούμενες γνώσεις εκτιμάται ότι οι μαθητές έχουν δεξιότητες χειρισμού γραφικού περιβάλλοντος επικοινωνίας (όπως είναι τα Windows) και περιήγησης στον παγκόσμιο ιστό. Επίσης είναι εξοικειωμένοι με το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης CMap. Αυτό δεν είναι δεσμευτικό καθώς ο εννοιολογικός χάρτης θα μπορούσε να συμπληρωθεί πάνω στο φύλλο εργασίας.

Η πρακτική εφαρμόστηκε κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά σε δύο τμήματα μαθητών της Α΄ Γυμνασίου και υλοποιήθηκε στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου, το οποίο έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα. Για την ομαλή εκτέλεση του σεναρίου θα πρέπει να είναι εγκατεστημένα στους Η/Υ το πρόσθετο flash player και η εφαρμογή java όπως επίσης και το λογισμικό CMap .

3.2 Τάξη

☐ Νηπιαγωγείο	☒ Α΄ γυμνασίου
☐ Α΄ δημοτικού	☐ Β΄ γυμνασίου
☐ Β΄ δημοτικού	☐ Γ΄ γυμνασίου
☐ Γ΄ δημοτικού	☐ Α΄ λυκείου
☐ Δ΄ δημοτικού	☐ Β΄ λυκείου
☐ Ε΄ δημοτικού	☐ Γ΄ λυκείου
☐ ΣΤ΄ δημοτικού	

3.3 Διάρκεια δραστηριότητας

2 Ώρες διδασκαλίας

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Οι μαθητές κάθονται ανά 2-3 σε κάθε υπολογιστή έτσι ώστε να ευνοείται η μεταξύ τους αλληλεπίδραση και να αντιμετωπίζουν την περαίωση των δραστηριοτήτων σαν μια κοινή προσπάθεια και όχι σαν ατομικές δράσεις.

1^η διδακτική ώρα

Αρχικά οι μαθητές κλήθηκαν μέσα από τη δραστηριότητα 1 του φύλλου εργασίας να περιγράψουν με λίγες λέξεις την έννοια διαδικτύο. Οι έννοιες που κυριάρχησαν αφορούσαν τον τρόπο που οι μαθητές χρησιμοποιούν το διαδικτύο. Ο εκπαιδευτικός έγραψε τις απαντήσεις στον πίνακα και οι μαθητές δημιούργησαν ένα σύννεφο λέξεων με τη βοήθεια της διαδικτυακής εφαρμογής wordle (www.wordle.net/create) και σύμφωνα με τις οδηγίες της δραστηριότητας 2.

Μέσα από τη δραστηριότητα 3, που τους προτρέπει να δουν τον ορισμό του Διαδικτύου στην βικιπαίδεια αλλά και στον βιντεοπροβολέα (όπου ο εκπαιδευτικός πρόβαλε ορισμούς από διάφορες πηγές) οι μαθητές αντιλήφθηκαν τη σχέση του Διαδικτύου με την έννοια του δικτύου. Στη συνέχεια με προτροπή του εκπαιδευτικού ανέφεραν γνωστά τους δίκτυα , τι συνδέουν και γιατί. Έτσι δόθηκε ο ορισμός του διαδικτύου.

Έγινε μια σύντομη αναφορά στο πως ξεκίνησε το Διαδίκτυο και στη συνέχεια οι μαθητές αναζητώντας εικόνες στο google ήρθαν σε επαφή με τη σχηματική αναπαράσταση του Διαδικτύου.

Τέλος στη δραστηριότητα 5 οι μαθητές αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους το διαδικτύο γνωρίζει τόσο μεγάλη εξάπλωση στις μέρες μας.

2^η διδακτική ώρα

Έγινε μια σύντομη αναφορά στην έννοια του διαδικτύου ώστε να γίνει διασύνδεση με το προηγούμενο μάθημα.

Χρησιμοποιώντας την τεχνική του καταιγισμού ιδεών οι μαθητές ανέφεραν πως χρησιμοποιούν το διαδικτύο (τι κάνουν συνήθως όταν «μπαίνουν» στο Internet). Κατόπιν οι μαθητές υλοποιώντας την πρώτη δραστηριότητα του φύλλου εργασίας, ενημερώθηκαν μέσα από το φωτόδεντρο (<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/993?locale=el>) για τις υπηρεσίες του Διαδικτύου

Μέσω της δεύτερης δραστηριότητας συμπλήρωσαν έναν εννοιολογικό χάρτη σχετικό με τις πληροφορίες που πήραν από το φωτόδεντρο. Στο τέλος αυτής της δραστηριότητας η κάθε ομάδα κλήθηκε να διορθώσει τον χάρτη άλλης ομάδας. Έπειτα οι μαθητές σύγκριναν τον χάρτη που συμπλήρωσαν με τον ολοκληρωμένο που τους έδειξε ο εκπαιδευτικός. Επίσης κάθε ομάδα κλήθηκε να παρουσιάσει με λίγα λόγια κάποια υπηρεσία.

Τέλος οι μαθητές απάντησαν ένα ηλεκτρονικό κουίζ (hot potatoes) και ξεκίνησαν να λύνουν ένα σταυρόλεξο από το φωτόδεντρο.

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τα βασικά χαρακτηριστικά του ρόλου του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

☒ Διδακτικός	☐ Προπονητικός
☒ Ενθαρρυντικός	☐ Διαχειριστικός
☒ Υποστηρικτικός	☐ Μέντωρ
☒ Συμβουλευτικός	☐ Υποκινητικός
☐ Διευκολυντικός	☐ Κριτικός
☐ Συντονιστικός	☐ Επιμελητής περιεχομένου (curator)
☐ Ηγετικός	☐ Τεχνική υποστήριξη
☐ Διαμεσολαβητικός	☐ Άλλος ρόλος: ____
☒ Εποπτικός	

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

- Ψηφιακό μαθησιακό αποθετήριο Φωτόδεντρο
<http://photodentro.edu.gr>
- Γνωριμία με το διαδίκτυο και τις υπηρεσίες του
http://hermes.di.uoa.gr/exe_activities/diadiktio/
- Εμπλουτισμένο βιβλίο πληροφορικής
<http://dschool.edu.gr/>.
- Διαδικτυακή εφαρμογή για τη δημιουργία σύννεφου λέξεων
www.wordle.net/create
- Wikipedia (el.wikipedia.org/wiki/Διαδίκτυο)

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Σε γενικές γραμμές το μάθημα υλοποιήθηκε σύμφωνα με τον σχεδιασμό και τους στόχους. Παρατηρήθηκαν τα εξής:

Η δημιουργία του σύννεφου λέξεων ήταν κάτι που τους κίνησε το ενδιαφέρον.

Η αναφορά στο πως ξεκίνησε το διαδίκτυο τους άρεσε όπως επίσης και η αναζήτηση εικόνων για την σχηματική αναπαράσταση του Διαδικτύου.

Οι μαθητές με την αξιοποίηση των εφαρμογών του Φωτόδεντρου και τη δική στους συνεχόμενη εμπλοκή είχαν ζωηρό ενδιαφέρον για αυτό που έκαναν. Έτσι δεν είχαν πρόβλημα στη συμπλήρωση του εννοιολογικού χάρτη

Η αξιολόγηση των μαθητών πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια εφαρμογής της πρακτικής με ένα ηλεκτρονικό κουίζ και την επίλυση ενός σταυρόλεξου.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Για την συγγραφή αυτής της πρακτικής με ενέπνευσαν ένα σχέδιο μαθήματος για τη διδασκαλία του κεφαλαίου 11 από την Καρακίζα Τσαμπίκα καθώς και ένα σενάριο για το Διαδίκτυο των Γάτου Ευαγγελίας και Καπανιάρη Αλέξανδρου από το αποθετήριο της επιμόρφωσης β' επιπέδου.

5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Ενδεχομένως να πρέπει να αφιερωθούν δύο διδακτικές ώρες στις υπηρεσίες του διαδικτύου, ώστε οι μαθητές να τις κατανοήσουν καλύτερα. Για τον σκοπό αυτό θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να αξιοποιήσει υλικό που βρίσκεται στο Ψηφιακό Εμπλουτισμένο Σχολικό Βιβλίο ή/και στο Φωτόδεντρο ή ακόμα και στην εκπαιδευτική τηλεόραση.

6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Το πρόσθετο υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν:

2 φύλλα εργασίας

Ένας ημιτελής εννοιολογικός χάρτης

Ένα κουίζ σε Hot Potatoes

Ένα σταυρόλεξο από το φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/jspui/handle/8521/3336?locale=en>